

Prof. H. Kaasik
hindamis

Meerim

Diplomitöö
473476

R. V.
TARTU ÜLIXKOOI
DIPLOMITÖÖDE

25 juunil 42

131
TARTU

25.VI.42

Töö vastab rahuldavalt
olulistele töö ümardis ja võib
sellele arvustada.
7. VII. 48. M. Kaasik

Ces t' jris.

Diplom töö

stud. ins. Paul Jalakas nr. m. 16427

1 A

2577

Tartu 1942.

dõpetanud ärgusteaduskonna 14. VII 1942. a.

Sionkord.

1. peatix . . . Purot äldisek . . . h. 2
2. peatix . . . Eest: murepüs . . . h. 10
3. peatix . . . Eest: Nõunog uelle
setrialest linnude kabanixide dü
du vabeline üigipüs . . . h. 17
4. peatix . . . Eest: drät: vab. . .
Cine üigipüs . . . h. 27

kuulub rahvusvahelise õiguslikult tunnustatud üig: ilmsõime alla. mingi mis püab selle üig: ilmsõime alla. lüest.
püab territorium üig: sõime alla lüest.
füüsiliselt

mängitav ja kindlamääratav. Tõrju-
vaalse ülemvõime aktiivse alatus
vaalse määrime uunis orgi-
gi püü.
Oma iseloomet üigipüüd võind
olla floornut peatüxx. konstitüud. loo-
milisest Pärist übliselt. loetase monef.
jäed, jämed, kõred ja doornulised
püüd. Rõigi püüi mõiste rõistluseel
peame lähtuma territooriumi mõis-
test. Rõigi territooriumi all mõiste.
taaxe osa maanasa pinnast, mis
kuulub rahvusvahelisõiguslikult tur-
rustatud üügi ülemvõime alla ning
mis püüab selle sūgi ülemvõime ala-
tust. Nagu definitsioonist näeme,
püüab territoorium üügi võime alatus.
fõijeliult peab ta olema vaalselt

A. Põp, Rahvusvaheline õigus. Tartu 1936.
lk. 166. § 38.

mängitav ja kindlalt määratav. Territooriaalse ülemvõimna kehtivuse alatusel reaalne märkimine uueks origiini².

Oma iseloomult ürgpürid võivad olla 1) loomulikud ja 2) kunstlikud. Loomulikud ürgpürid loetakse mured, jõed, järved, kõrvad jne. Loomulikud pürid on nüüdisajal palju oma tähtsuses tagasi läinud, kuid suuremal määral

² Fr. v. Liszt, Das Völkerrecht. Berlin

1925. lk. 136. § 15 p 1. „Das Staatsgebiet wird gebildet durch den von den Staatsgrenzen umgeschlossene Gebiets-
teilen (Enklaven), sowie den vom Wasser umspülten Inseln.“

³ St. lk. 136. „Grenzen waren ursprünglich wirkliche Hindernisse des Verkehrs. Gebirge, Flüsse, unzugängliche Wälder, wüstgelassene oder gelegte Landstreifen.“

gadel etendasid nad suurt osa olla
paljude võdade põhjusel, kuna üigid
ühelt poolt püüdsid saavutada loomulik-
ke püre - teiselt poolt aga suuremat
territooriumi. Nü on väitest, et üigi-
püüdsid peavad olema loomulikul juhitud
kõik vene tsaaride ja ka bolshe-
vike aegsed katsed daänemere maid
oma võime alla saada ja muuta daä-
nemesi vene üigi loomulikuks püüriks.

Esmajärgulist tähtsust müüdis-
ajal omavad kunstlinud püüdsid. Ainu-
keseks tõeliseks üigipüüriks prof. Pabu-
järgi ongi see, mis saavutatud
rahvusvahelise kokkuleppe teel, mis
võib mõnikord ka ühte alluda loomu-
likkude püütunnusmärkidega⁴. Selli-
sena võime mainida Eesti Nõukogu-
de liidu püür, ^{mis} Peipsi ja Pihva jär-

⁴ Pab, Rahvusvaheline õigus lk. 169 p. 6.

vede ulatuses langeb ühte loomali-
ke püriaga.

Riigipiire võib liigitada ka veel
lähtudes teistelt siirustadelt. Võttes
alusena sõjalisi ühikuid? saame strate-
egilised pürid, mis lähenevad, või oi-
gemini langevad ühte loomulikuude
piiridega. Võttes alusena rahvuse-saame
rahvustatud pürid või rahvuspürid. Võma-
sel ajal on märgata tendentsi rahvuspü-
ride saavutamiseks. Näitena võib tuua
süüsaastega rahvastatud alade
liitumist Saksariigiga 1938/39 aastail.
Selle järel, kas püri arub maal
kale üügi vahel või moodustub ka
üügi territooriumi kokkupuutumisest
murega. Vaame maapiiri ja merepi-
ri.

Vaadeldes Eesti üügi piiri võime
eltoodu alusel süü esaldada iüüge.

jäältä 1) maa- ja 2) merejäri. Kes-
juures valdavama osa moodustab
merejäri.

Maajäri analüüsides leiame,
et valdav on sin kunstlää järi. Ainsalt
Best ja Nõunogude jõude vahelise järi
põhjaosas Kosoni jõe ja Mostvitskaja jõe-
kesel juures ja keskosas Peysi ja Pih-
va järvede ulatuses näeme loomulikku
järi.

loomulikude järjide juures järi
määrimise looduses mingit raskust
ei ole. Kunstlää järi määrimisel
tuleb aga kasutada mitmesuguseid
abinõusid. Nende kindla määratsemisel
looduses Best-Vene rahulepingus on
kasutatud mitmesuguseid analüüsi
üksikuid määri. loodusliku esmised⁵

⁵ RT 1920, 24/25. Seadus Best ja Vene-
maa vahelise rahulepingu kinnitamise

ja mõnikord ka geograafilisi koor-
dinaate.

Doonuline püsi märkimine on
võrdlemisi kerge, nü loeti varem pü-
ris, kui see moodustus merest, veest
ja maa kokkupuute joont. Ranna-
vett ei loetud ürgiteeritööri hülka
keeluvast, vaid see ainult teeris raa-
na üksi kui julgetusvöö.

Tänapäeval on ürgid sellis kü-
simuses arunud teisele seisukohale. Byn-
kerkoen 1702.a. rõhutas, et maa
"Kokta" art. III on kasustatud püri an-
koha tähtsarnisus külade, püri valvete
donite ju. nimetusi.

Diezt, Das Völkerrecht, lu. 142.
„Zum Staatsgebiet gehören nicht die
Küsten gewässer (...). Doch dienen sie als
Sicherungsstreifen, der dem Staate zum
Schutz vorgelagert ist.“

voim lõpeb seal, kus lõpeb relvade
voim⁷. Tol ajal oli relvade laske-
ulatus väike ja territoriaalvee ula-
tus sellest lähtuvalt samuti väi-
ke, jõududes kolme mereküliga.
Vaatamata sellele, et relvade laske-
ulatus on vahetult märgatavalt tõus-
nud, piisib territoriaalvee ulatus tä-
napäeval suuremas osas väikesest en-
diel tase. Viimastel aastatel
voime tähelepanna siin üsna suure
väike kaitseid laiendada oma alam-
voimu ulatust merel ka üle eelpool-
loodud kolme mereküliga ala kas-
otuselt või vajatult. Ka mere-
seadusandluses leidub arde, mis an-
navad õiguse rakendada mere seadusi

⁷ Papp, Rahvusvaheline õigus. Tartu
1936. lk. 176. „terrae potestas finitus,
ubi finitus armorum potestas.“

väljapoold 3 mere miili ulatust. Sellest
võib mainida 1925.a. konventsiooni,
mille juure tuleme veel hiljem.

Nagu näeme ei ole rüüpi-
üks nüüd enam kaldajoon, vaid
joon, mis esaldab territoriaalvee
algumest.

Kunstlike juurde juures
piirijoon märgitakse metsades ta-
valiselt sihviga ja mujal kaavi-
ga. Püüde võtta ohutade ka tead.
aegse nagu seda praktiseeritakse
Cest-koogude lüde juuril. Piirjoone
nuude kohad tavaliselt märgitakse piiriku-
pitsate ja piiritulpadega.

2. peatikk.

Eesti merepiir.

Suurima osa Eesti piirist moodustab merepiir, seepärast on põhjust käsitleda ka ühinasjalise-
malt territoriaalvete ulatust ja
merepiiri kindlaks määramist ühes.

Nagu juba 1. peatikus mai-
ritud lähtuti Bynkershoek'ini ajal
territoriaalvete ulatuse määra-
misel relvade lameulatusest. Selle
alusel määrati territoriaalvete ulata-
sus 3 meremiili. Hiljem, relvade
lameulatuse märgataval suurene-
misel, ei jindanud määramise
vüs enam päina. Nüüdgi, et rau-
na ürgid järjest püüavad küll
siseaaduse andlusega, küll rahvas-
vaheliste lepingutega kolme mere-
miililisest troonist nagu üleaste.

da, et laendada oma seaduste kehtela merel võimalikult kaugemale. Nüüd Itaali seaduste järgi terr. vee ulatus määratud 12 mere miile, Prantsusmaal 20 klm.

Meil on seni positiivselt lahtisem jäänud territoriaal mere ulatus jurisdiktsiooni mõttes, keegi vastavaid maailma suurimate merevööde praktikale toetudes on meil seda lugema hakatud ulatuvaks kolme mere miili.⁸

Rahvusvahelist lepinguist, mis puudutavad meie territoriaalvete ulatust, võib mainida Riigi kogu poolt 25. märts

⁸ J. Kain, Politsei ala seadused ja määrused. Tallinn 1935. lk. 498. plv. "Merevete õigusliku siound."

siit 1926. vastu võetud „Alkoholi kaupa
pade valavesu vastu võitlemise
konventsiooni, selle lõpu proto-
kollis ja Eesti, Soome ning Nõu-
kogude Sozialistlikute Vabariikide
dvide vahelise kontrollvõõde kok-
kuleppe kinnitamise seadus”⁹.

Selle lepingu artikkel 9. kohaselt
lepinguosalisel kohustuvad mitte
taastada tegema sellele, et iga-
üks neist võtab tarvitusele omad
seadused laevade kohta, mis ilm-
selt valavesoga tegemist teevad,
võõ püüdes, mis ulatub kuni
12 mere miili kindla maa ja
saarte rannast¹⁰. Sama art. kohas
lõige lisab küll, et need eesriigid

⁹ RT 1926, 38. art lk 413 j.

¹⁰ Eesti lepingud välisriikidega

Ü Tallinn 1926. lk 304.

on vastu võetud ilma, et nad puudutaks siinvalta, millele iga lepinguosaline omaette arunud juriidiliste põhimõtete alal, mis käivad territoriaal- ja tollivöö kohta, siiski võime selles suhtes näha üht rannarüüride piiride, ehari koordineeritud, oma suhete kehtelaste laiendamist merele".

Tõuseb küsimus, kuidas lahendada oluord, kui kahe lepinguosalise riigi vaheline veala on kitsam kui lepingus tähtendatud 24 meremiili. Vastuse sellele saame sama lepingu lõpuprotokollist art. 9. kohta antud selgitusest. Selle järgi ettenähtud laiendatud vöö piis loetakse kokku-languvas kahe lepinguosalise riigi

"Ent lepingud välisriikidega".
Tallinn 1926. lk. 304.

lahutatate rete mediaaniga, kui nende
rete laius on alla 24meremiili, ja
kui muul viisil pole kindlaks mää-
ratud mõni türe joon¹².

Et tähtsatud lepingus on
varjatud taie veaduse kehtela ja
sellega ühtlasi territoriaalrete ulatust
lävendada, nähtub ka lepingule järg-
nevast täiendavast kokkuleppest. Selle
kokkuleppe punkt 2. rõhutatakse eriti
seda, et tähtsatud kokkulepe ei
tohi laiendada rahvusvahelisele meri-
sõidu teele, mis lähevad Soome
lahes läänepool Grenaristi 27° mediaani.
Nõukoguile lüüsi sadamast Balti-me-
rele ja vastaspoole, väljapoole Soome
territoriaalrete piirkonda¹³.

¹² Eesti lepingud välisriikidega V. Tallinn
1926. lk. 308.

¹³ Jb., lk. 311.

Ülreltähen datud lypsinguga on lozumud kõik daänemere äärsed rüigid. Nagu nähtud lypsingust, on Soome ja Riia lähed peaaegu tervis ulatuses kontrollitavad saana riiki de poolt.

Ei saa süni lugeda territo- riaalveus nend 12 mere miili ulatuses, sest selles laiendatud viis kohaldatust ainult seadusi, mis puudutavad alkoholisti jookidega salanaubitsemist, mitte aga teisi seadusi.

Teistest seadustest, mis kä- sitlevad territoriaalvete küsimust võib mainida 1939. a. erapooletuse seadust.¹⁴ Selles seaduses antakse siletus sise- vete kohta. Eestis sisetetas erapoo- letuse seaduse sätite kohalt loe- lause sadamad, sadamaseudmed, mere-

¹⁴ RT 1939, 99, art. 860.

lõunad ja samuti veelad, mis asuvad mittealaliselt veelal olevate Eesti saarte, laitude ja karide vahel ja vesipool reid¹⁵. Selle seaduse järel on Riia laht selles osas mis arub Lõrvesäärest Ruhno saarest ja Eesti-dalti piirialgusest Heinaste põhjapool. Eesti riveen'.

Üldiselt mere merepiirius tuleb lugeta piiri, mis lahutab territoriaalmerd algumerest, kus juures territoriaalmeri ulatub Coctuse kolm mereveeni.

¹⁵ RT 1938, 99. art. 860. § 2.

3. peatükk.

Best-Nõukogude Socialist-
lentliikude Vabariikide liidu vaheline
rügipüü.

Best-ja NSVD vaheline
püü on Vabadussõja pingutuste ta-
gajärg. 1920.a. Best-ja Venemaa
vahelise rahulepingu eelmänguna toi-
musid juba detsembris 1919.a. Tar-
tus läbirääkimised rahus. Tagajärgi need
läbirääkimised ei annud, kuna püü
suhtes ei saadud kokkuleppi.

Venelased esitasid 9. detsembril
1919.a. püü kava, mille kohaselt Best
oleks kaotanud suure osa Viinimaarannest
ja terve Petrenimearonna. Selle kava jä-
rel püü pidi minema Kunda nemest
kolme jõe, Ragajõe lüüri, edasi mööda
Pepri järve Rapiinani, sealt mööda

endist Pihva kubermangu jäni Orava
ja diinamo jõe kaudu Parovi küla¹⁶.
Sellist järvikava Besti poolt loomuli-
kult vastu ei võetud.

Bestlaste esindajad, oma poolt
entand teise kava, mille järelle jäis
oleas läinud läbi Naiva jõest, Ida-
poolt, Glubokaja ja Babino järve kau-
du üle Jamburgi Peipri järveni ja
Pihva järvelt Velisaja jõe suudmeni.¹⁷
Teine kava ei võtnud vastu see esinda-
jad ja valdused jäisi aruoka pärast
kestid edasi kuni vaherahuni. Erines
mõlemi poolnid järve andmisi, aga suure-
mal määral surni Vene poolil.

Põhjapanevaus antus Besti ja
Nõunogueli dieldu vaheline jäisi määrat-

¹⁶ G. Laaman, Besti iseseisvuse sünd.
Tartu 1936. lk. 325 - 338

¹⁷ 76., lk. 325 jj.

misel on aga "Rahuleping Cesti ja
Venemaa vahel" 2-st veebruarist 1920a.
ja selle lepingu kinnitamise seadus
13-st veebruarist 1920.a.¹⁸

Cesti-Vene rahulepingus selles
osas, mis käsitleb piiri küsimust on
mõjule pääsenud peamiselt Cesti sei-
sukohad. Vene 1919.a. kavast, mille
järgi Cesti pidid kaastama poole Vene-
maad ja terve Petskimaad pole sünninud
juttu. Kõnemees on rahulepingu

Pari küsimust käsitleb rahu-
lepingu artikul III, määrates piiri
amroha amlate ja loodusliinude
exomete kaudu.

Nagu nähtub rahulepingust
moodustab Cesti-Nõukogu ühe diidre
pär suuremalt osalt loomulikest

¹⁸ Cesti lepingud välisühisklega I.

Tallinn 1923. lk 2 j.

piirist. loomuliku piirina tulevad süs
kõnealla põhjast alates Motvitskaja
jäene ja Rossori jõgi, edasi kuni Peip-
sini on kunstlik piir. Peipsile lähel
piir kutšeni küla lõunasuvasst suundu-
des järv kerkkohta ja sealt järve kum-
osa mööda edasi lõunasse jättes Pui-
saare Cestle, edasi lähel piir mööda
järvete vahelist kitsust Pihva järvele.
Pihva järvel suubub ta Talaboni saar-
te ja Kameusai saare vahelisest kit-
sust läbi Pihva järve lõuna rannale
lääne poole Poddubje küla¹⁹.

ülal käsitletud piiri osa, eri-
ti mis puudutab Peipsi ja Pihva
järve ja nende vahelist kitsust, mao-
dustab loomuliku ja ajaloolise piiri

¹⁹ Cestle lepingud välis ühikidega!
lk. 2. „Rahuleping Cestle ja Venemaa
vahel“ art. III.

Vene ja Eesti rahul. See osa
püüdnud omale tähtsust ka sõjali-
sust seisukohast, moodustades tea-
hid määralt kaitsekoormi pealtungi-
va Ida vastu.

Vaatamata sellele, et Peip-
si ja Pihva järvede passiivid on
püüdnud ka vene rahvale, igatahes lää-
nepool neid järvi venele ei
leidu nimetamisväärsel hulgal, on
Venemaa valitsejad alates Joanni
Koguaeg rõhutanud, et Vene loo-
mulikud järved on Lääneme-
ri ääres mitte tähtsavad järved.

Muu osa meie sõjapüüdnud on
püüdnud rajada kunstlikud järved. Tähts-
kimine rahulepingu tingimus on võid-
lud rasked ja selle järel on
tõde maastikul ka raske kindlaks
määrata. On tähtsavad ebamäärased

veel teatud neutraalse maaala ni Eesti
kuni ka Vene pool piiri. Eesti pool oli
selleks maa-alaas ala ida pool Narva
jõge kuni piirini, Narva jõgi ja jõe saa-
rad. Lõuna pool Pihva järve oli selleks
ala uigi piiri ning Borok-Smolni-Belova-
Sprachtitschi küladde vahel. ülal tähen-
datud alad pidid sõjalises suhtes neut-
raalsus jääma kuni 1. jaan. 1922. a.²²

Neutraalsel maa-alal ol luba-
tud pidada sõjaväge enimesel kuuel
kuul peale rahulepingu ratifitseeri-
mist kuni 40 inimest igal piirivestel
ja pärast seda kuni 30 inimest iga
piirivesta kohta. Rahuleping lubas piir-
ul üles saada ka enastraat aeda.²³

Kõsendaru tehti ka Peipis

²² Eesti lepingud välisriikidega I.

Tallinn 1923. lu. 4 p. 2.

²³ JG., lu. 5. p. 4.

järe suhtes. Püpsil lohtisid pooled
koida relvastatud sõjalaeva ainsult tal.
livalve teenistuses, kus juures laevade
arvu ülemääräsas jäi väs ja relvas-
tuses igal laeval võis olla maasi-
maalselt kaus 47" suurtükki ja kaus
kuulipildujat.²⁴

Seoses Eesti Nõukogude diide
pingga kaitlase juurivalve juhtumisi. Ku-
na süs olid kokkupõrked üle jõuri
käimiste ja üle jõuri tulistamiste pä-
rast sagetasid, süs sautus vajalikus
sõlmida mõlemi rügi vahel leping
selle siduliste tulide saikulikus lahe-
damises. Asit liidis vastava lepingu
sõlmimise 1927. a.²⁵

²⁴ Eesti lepingud välisriikidega I.
Tallinn 1923. lk. 5. p. 5.

²⁵ Eesti lepingud välisriikidega III.
Tallinn 1928. lk. 3-11.

Tähtendatud lepingu art. 2 an-
nab väineste pürivalvejuhtumite ning
tuliõde mõiste. Artikkel 3-das käärit-
lastakse ametisikuid, kes on lepingu
osaliste ükside administratiivvõimne
erindajaks pürit. Vastavalt artiklil
3-dale on renders. & Besti poolel vasta-
va pürijaoskonna ülem ja Väinogude
düüdi poolel Riklinu ühendatud Polit-
sei valituse vastava pürivalve salga
ülem või & nende poolt volitatud
inimud²⁶.

Artikkel 3-das tähtendatud
inimud on õigus pürituliõde lahenda-
mise otstarbel üle püri käija, kes juu-
res nende üle püri liikumine ja kok-
kusaamine pürivalvejuhtumiste ja
tuliõde läbivaatamises ja lahenda-

²⁶ Besti lepingud välisriikidega
VII. Tallinn 1928. lk. 5. art. 3.

mises sinmivad kontroll läbi lanne punktis või ka mõnes teises punktis kutsutud poole nõusolekul²⁷.

Lepingu protokolli p. 2 järgel püsi püsivahetumise ja lühivahetamisega kolmes tegevuspiirkonnas, määrates ühtlasi lähendatud piirkondade alluvuse ja samuti ka püsi ülemise ja kokkusaamise punktid mõlemi uigi püsi võime erinadajatele, teinud konfliktide vastastikusel läbi vaatamisel ja lahendamisel²⁸.

²⁷ Eesti Lepingud välisriikidega VII.
Tallinn 1928. lk. 7. art. 7.

²⁸ Jb., lk. 10-11.

ma vaantavalt. peatunn.

See on Eesti ja Läti vaheline üegi. ma
janduslikele küsimustele ja ettevalmistusele

ga. Eesti - Läti ühise korraldavatusest
artiklist tuleb meil kantslale lepingu
ga Eesti ja Läti ühise ühise kindluse-
määramise kohta²⁹.

Selle lepingu kohaselt kahe
vabariigi vahelise ühise ühise kindluse-
määramise toimetal vastav seagomis-
jon, kes kumbki pool esindatud kolme
liikmega. Peukomisjoni otsused kan-
nab kaetud vahetult. Pari märki.
mised looduses võib lepingu järgi
kantslale kas ühiseid ühiseid
või ka kindlat arde.

Instruktsioonid Eesti - Läti
ühise lepingu nõuavad veel, et komis-
joni poolt määratud ühise peab ühiseid.

²⁹ RT 1920, 221/222.

ma saavutada võimalikult loomuliku
mee ja iseloomu ja arvestama ma-
janduslike kinnimuste ja ühendustude
ga. Peale selle peab järele olema veel
selge, piisav, võimalikult sirge ja lõp-
line, kus juures kõik ebaselgused lu-
levad kõrvaldada juba komisjoni töö-
ajal²⁰.

Peab aga tähele panna, et Eesti-
däti järele jääb kaugel kõigest need
nõudmused. Seda osa meie ühispärist
on mitu korda parandatud ja osas
ärgelt kohale ei ole ta vist jõudnud
ki.

Eesti-däti järele on algusest
lõpuni kunstlik järele. Täpselt kindlaks mää-
ramise toimus küll segakomisjoni poolt
aga silegi pärast olid vajalikud päras-

²⁰ Eesti-lepingud välisriikidega.

1923. a. 25. juunistriimud.

lised jüriparandamisel.

Päri regulatsioonide küsimus
tõusetus juba 1923. aastal ja selle
teostamiseks sõlmiti Tallinnas 1. nov.
1923-a. „Täiendav Eesti Läti leping
jüri küsimustes“³¹ Uelle lepinguga
püüti kindlaks määrata ühijüri lü-
p. ainult, mis läht. kol. Tallent. otusega
ette nähtud rajoonides, kui ka seal kus
seis jüri kohta mingit erilist kok-
kulepet pole olnud ja ühtlasi kõr-
valdada ka jüriajamisel tekkunud
arusaamatusi.³²

Leping parandas jüri selle
ida ja keskosas. Keskosas olid muu-
datused võrdlemisi väikesed, pirdudes
ainult sellega, et Viigandi maakonda

³¹ Eesti lepingud välisriikidega

III. Tallinn 1924. lk. 216 ff.

³²

76., lk. 216.

Valgaga ühendav tee loodi jüri am-
kohe muutmisega tervelt Eesti terri-
tooriumile. Vuuremad olid aga muu-
datused jüri ida osas.

deping parandas jüri selle
idaosas järgmiselt: Scharlotterbur-
gist läänes olevast, looduses sga-
kõnnijoni poolt kindlaks-määratud
pääripunkt n. 3-st läheb viigi jüri ring-
joones Scharlotterburgi peale jättes
dätile Scharlotterburgi määra ehitud,
läheb mööda põhjapoolset sõjate ääri,
jättes viimase dätile, läbi Scharhova,
Daboloje külade sproecht. Kõhi sibiis
Kuri selle tee ja Tschova küla juu-
res oleva tee läbiõike punktini, edasi
mööda viimase tee idapoolset ääri
lõunasse, Tschova külast mööda, jättes
viimase Eesti, kuri kokkupuetu:
müüri pikendatud jürijoone sibiiga,

mis kindlaks määratud Tartus 2. rub.
raaril 1920. a. allakirjutatud Eesti-
Venemaa vahelises rahulepingus³³. Tä-
le tähendada, et juuri osa kolta seher.
Bottenburgist kuni Vene juurini Eesti
ja Läti vahel seni mingit kokkulepid
ei olnud. See küsimus oli lahendatud
Eesti ja Venemaa vahelises rahulepingus,
nagu seda ka O. Shandman II Riigi-
kogu II istungjärgul mainis³⁴.

O. Shandman, selle lepingu
sõlmimist õigustades, mainis, et
tähendatud ajal elanud ainult
5-6 perekonda eestlasi, kusa teised
elanud, umbes 2500 olnud lätlased
ja venelased. Teiselt poolt rõhutas ta
ka seda, et Eesti on vastu võtnud
saanud oma kätte V. Gändi maarende

³³ Eesti lepingud välisriikidega. III.
Tallinn 1924. lk. 216.

³⁴ II Riigikogu II istungjärg. Tallinn
veesud 1876/77.

Valgaga ühendava tee, mis kerkis
ringisõidu tarviduse³⁵.
Püüdi Vaatamata kompensatsioonile
pidamine selle lepingu tagajärjel küll
rohkest ära andmaks kui ise tagasi
sai. Oma poolt tähtsust
sõlmest Besti-dati püüsi vaheldes
näeme, et ta on võidelnud pain-
duv. Kui Vene ja Besti vahelisest
püüdist rahulepingu sõlmimisega
lepitati igasugune eraisikute üle
püüsi käimine, siis Besti ja dati
püüsi määrake koguni vastupidelist
nähtu. Pari lepingu järgi on püüsid
üle käimine lubatud küll, ainet
püüsi punktides, aga erandid on
tehtud sunn kinnisvara omanikele,
kelle kinnisvara püüsi poolitatud.

³⁵ "Rüükoogu" "Tšungjank" Tallinn
veerul 1876 j. 1877.

Kinnisvarade omanikel, nende perekon-
nalükkemil ja töölistel on õigus
jürist ülekaitsmisel kaasavõtta ka
tööstuse ja töömure ajal võivad nad
üle jüri vedada igarouguast seasi rin-
nisvara omaniku põllult. Tähusdatud
soodustused olid aga kehtivad äriselt
kuni kinnisvara likvideerimiseni teis-
silpööl jüri.³⁶ Kinnisvarade likvideer-
imist jüridi alul kahe aastase täht-
ajaga³⁷, hiljem on seda tähtaega
korduvast pikendatud vastavate
lepingutega. Kuna saabmata pi-
kendatud tähtajale jüriaga poolitatud
kinnisvarade omanikud ei jõudnud oma

³⁶ Eesti lepingud välisriikidega
I. Tallinn 1920. lk 25. Instruksioonid p. 3.

³⁷ Eesti lepingud välisriiki-
dega I. Tallinn 1923. Eesti-dähi jüri. Leping
Art. XVIII.

juisiga poolitatud kinnisvarasi lüüvide-
ude, kus Eesti ja Läti ühisel oma
erindajate kaudu leppisid kokku
Lüüvide riigis kinnisvarade vöörauda-
mise suhtes.³⁸

Saavutatud kokku leppe koha-
selt loeti poolitatud kinnisvara osad
vööraudatuses 1. jaanuarist 1937. arvates.
Peal järeldama, et ka vööraudamisel
kuuluvate kinnisvara omamikele õigus
üleprisi käia kustub samast ajast.

Seos Eesti-Läti juisiku-
musega käsitleme ka üht inäsa-
sust, mille poolst Eesti-Läti ja

³⁸ Eesti-Apingud välisriikidega
XII. Tallinn 1937. lk. 249. „Eesti-Läti
juisiga poolitatud kinnisvarade vöö-
raudamisel manstava teem ketta
käivate riistide ja juurekuuluvate
rüfi kinnitamise suhtes“.

Česko-Slovenské vzájemné právní poměry
enisevad.

Česko-Slovenské právní poměry
všechny smlouvy a smlouvy
závazkové protokoly a smlouvy
náležející k těmto, které
málem smlouvy a smlouvy
závazkové maasiba kodifikace
kategorizace. Právní maasiba
málem smlouvy 1924. a. Česko-
Slovenské vzájemné smlouvy³⁹. Smlouvy
závazkové smlouvy I. kategorie
závazkové maasiba" all smlouvy
17 kilometru smlouvy maasiba, smlouvy
závazkové smlouvy smlouvy maasiba⁴⁰...

³⁹ Česko-Slovenské vzájemné smlouvy

IV. Tallinn 1925. lk 1. j.

⁴⁰ Sb., lk 1. art. 1.

rügi kodanikega⁴¹, seal jures peab aga
võimal teritavusmil lüüya olma
varustatud kaitseks oleva lepingu
lisas ette nähtud vormis koostatud
tunnustusega, millel täpselt mä-
rgitud teed, mille tunnustuse oma-
nu võib kasutada⁴².

Artid, mis käsitlevad Eesti-
däti piirialas maasises olevaid ehi-
sus kasutamises kuuluvaid teid on
järgmised:

1) Teede nimestik mis Eesti
poolt däti piirialasse maasises elanik-
kudele tarvitamiseks antud⁴³.

2) Eesti ja däti vahel sõlmitud
Kokkulepe piirialas maasises am.

⁴¹ Eesti lepingud välisriikidega
16. Tallinn 1925. lk 7. p. 1.

⁴² 76., lk. 1. art. 2. ja lk. 8. p. 4.

⁴³ 76., lk. 9.

vate teede ühise tarvitamise asjus⁴⁴.

3) Protokoll priiäärses maariibas aruvate teede ühise tarvitamise kokkuleppe, allakirjutatud Riias 2. apr. 1924. a. artiklil 6-de muutmise kohta. Et. mäsfnl 1925. a.⁴⁵

4) disa protokoll, kokkuseatud Eesti-dätk vahelisel priiäärsel maariibal aruvate teede ühise tarvitamise kohta käiva kokkuleppe jumes oleva teedanimestiku täiendamise üle⁴⁶.

5) disa protokoll teedanimestike muutmise kohta, mis jaunde lisatud Eesti ja dätk vahelisele kokkuleppele priiäärsel maariibal aruvate teede

⁴⁴ Eesti lepingud välisriikidega
IV. Tallinn 1925. lk. 7.

⁴⁵ Eesti lepingud välisriikidega
V. Tallinn 1926. lk. 222.

⁴⁶ JG., lk. 446.

ühise tarvitamise kohta⁴⁷.

Pärimisamnist looduses
käitleb üsikasjaliselt 1920. a.
sõlmitud Eesti-däki lepingu järgi kind-
laks määramisega⁴⁸ ja 1923. a. sõlmi-
tud täiendav Eesti-däki lepingu järgi
vi küsimustes⁴⁹.

Väga mainitud lepingu
artikkel IX järgi, mis aruandab 1920. a.
lepingu artiklil VIII-dat, määratakse
kõik järgi mudepunktid kokkapaäl
ära kapitalitega, kus juures on kind-
laks määratud ka kapitalite sõrgu-
sed ja läbimööddud. Artiklis autakse

⁴⁷ Eesti lepingud välisriiki.
dega VIII. Tallinn 1920. lk. 127.

⁴⁸ Eesti lepingud välisriiki.
dega I. Tallinn 1923. lk. 22-27.

⁴⁹ Eesti lepingud välisriiki.
dega III. Tallinn 1924. lk. 216-222.

ka täpsed eesriigid pürikuupitsete
ehitamiseks.

Kuupitsate vahel märgilause
püs ära kvaariga, mille täpsed
mõõdud toodud sama artikli kus-
tes⁵⁰. Metsadest läbimiseksisel tähi-
datakse püs sihiga.

1923. a. lepingu artiklil
IX järgi määratakse püririba lai-
sus 4 meetrit, mille saamiseks
võrandaakse best ja dakt. terri-
tooriumist püri pürijoont kummaltki
poolt 2 meetri laiune riba. 4,4 meet-
ri ulatuses mõlemal pool pürijoont
püsatakse maa kasutamist⁵¹ dehis-
gu tustis on siis väljendus eba-
selge, kuna võib tekkida arva-

⁵⁰ Best. lepingud välisriikidega

III. Tallinn 1924. lk. 219. artikkel IX.

⁵¹ 76., lk. 219-220. art. IX

mine, et selle 4,4 meetri hulka loe-
tase ka 2 meetri laiune püüriba.
1930. a. sõlmitud kokkulepe püüri-
heus korras hoidmise kohta⁵² välj'oa-
dab aga selgesõnaliselt, et see 4,4 m.
laiune riba on kummalgi pool
püüriba⁵³.

Püüri ehitamise sooduste-
mises jaotati püür 1924. a. täien-
dava püürilepinguga osadeks, kus
juures kumbki lepinguosaline püüri
hooldama oma püüriosa valmis ehi-
tamise ja korras hoia eest.⁵⁴

⁵² Eesti lepingud välisriikide-
ga I. Tallinn 1931. lk. 1-3.

⁵³ 76., lk. 3. art. 3.

⁵⁴ Eesti lepingud välisriikidega
III Tallinn 1924. „Täiendav Eesti-Läti
leping püüri küsimustes“ lk. 218. art. 3.
kel IV.

Kommunistliku korra ajal
Bert Nõurogude Sotsialistliku Vabariigi
säilitas Bert iseseisvuse aegsed
püüed, ehkki neil püüdel ei olnud
enam seda tähtsust, mis varem.

Tallinn. Ka Bert Kindsral Komissa-
naadi püüed ühtuvad täiesti endis-
te Bert püüdega.

4. Bert Lepisgud välisriikidega
Tallinn 1926.
5. Bert Lepisgud välisriikidega
Tallinn 1928.
6. Bert Lepisgud välisriikidega
Tallinn 1929.
7. Bert Lepisgud välisriikidega
Tallinn 1931.
8. Bert Lepisgud välisriikidega
Tallinn 1937.
9. Bert Lepisgud välisriikidega
Tallinn
1938.

Allikad.

1. Eesti lepingud välisriikidega I.
Tallinn 1923.
2. Eesti lepingud välisriikidega III.
Tallinn 1924.
3. Eesti lepingud välisriikidega IV.
Tallinn 1925.
4. Eesti lepingud välisriikidega V.
Tallinn 1926.
5. Eesti lepingud välisriikidega VII.
Tallinn 1928.
6. Eesti lepingud välisriikidega VIII.
Tallinn 1929.
7. Eesti lepingud välisriikidega IX.
Tallinn 1931.
8. Eesti lepingud välisriikidega XIII.
Tallinn 1937.
9. II Riigikogu II koostööjäre Tallinn
1924.

10. RT 1920, 24/25.
11. RT 1920, 221/222.
12. RT 1926, 38.
13. RT 1939, 99

Kirjandus.

1. Kivi, J., Politriala seadused ja määrused. Tallinn 1935.
2. Kaaman, E., Eesti iseseisvuse sünd. Tartu 1936.
3. v. ditzl, Fr., Das Völkerrecht. Berlin 1925.
4. Papp, A., Rahvusvaheline õigus. Tartu 1936.